

ZARZĄDZENIE NR 12/26
WÓJTA GMINY BORZYTUCHOM
z dnia 16.02.2026 r.

w sprawie zatwierdzenia diagnozy bieżących i prognozowanych potrzeb dotyczących zapotrzebowania na usługi edukacji przedszkolnej w gminie Borzytuchom w perspektywie 3-letniej z uwzględnieniem potrzeb i potencjału przedszkoli w gminie Borzytuchom

Na podstawie art. 30, ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2025.1153 t.j. ze zm.) oraz postanowień Statutu Gminy Borzytuchom przyjętego Uchwałą Nr XXVIII/205/2018 Rady Gminy Borzytuchom z dnia 28 września 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Borzytuchom, zarządzam, co następuje:

§ 1.

1. Przyjmuje się „**Diagnozę bieżących i prognozowanych potrzeb dotyczących zapotrzebowania na usługi edukacji przedszkolnej w gminie Borzytuchom w perspektywie 3-letniej z uwzględnieniem potrzeb i potencjału przedszkoli w gminie Borzytuchom**”, opracowaną na potrzeby przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Działania 5.7 Edukacja przedszkolna, program FEPM.05.07-IZ.00-001/25.

2. Diagnoza, o której mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Diagnoza stanowi podstawę do opracowania wniosku o dofinansowanie projektu, którego celem jest w szczególności:

1. zwiększenie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego;
2. podniesienie jakości oferty edukacyjnej przedszkoli;
3. wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
4. podniesienie kompetencji kadry pedagogicznej – zgodnie z zakresem określonym w dokumentacji konkursowej.

§ 3.

Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WÓJT
inż. Jarosław Garbicz

Diagnoza bieżących i prognozowanych potrzeb dotyczących zapotrzebowania na usługi edukacji przedszkolnej w gminie Borzytuchom w perspektywie 3-letniej z uwzględnieniem potrzeb i potencjału przedszkoli w gminie Borzytuchom

Gmina Borzytuchom jako jednostka samorządu terytorialnego, która jest organem prowadzącym ośrodki wychowania przedszkolnego w korelacji do ogłoszonego przez Zarząd Województwa Pomorskiego konkursu nr FEPM.05.07-IZ.00-001/25 w ramach Działania 5.7 Edukacja przedszkolna programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 mającego na celu upowszechnienie i podniesienie jakości edukacji przedszkolnej opracowała niniejszą „Diagnozę bieżących i prognozowanych potrzeb dotyczących zapotrzebowania na usługi edukacji przedszkolnej w gminie Borzytuchom w perspektywie 3-letniej z uwzględnieniem potrzeb i potencjału przedszkoli w gminie Borzytuchom”. Diagnoza została opracowana zgodnie z zaleceniami wskazanymi w Regulaminie wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027, Priorytet 5 Fundusze europejskie dla silnego społeczeństwa Pomorza (EFS+), Działanie nr 5.7. Edukacja przedszkolna, który stanowi załącznik do Uchwały Nr 1549/149/25 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 18 grudnia 2025 r. Celem przeprowadzenia diagnozy jest przedstawienie zapotrzebowania na usługi z zakresu edukacji przedszkolnej na terenie gminy Borzytuchom w perspektywie 3-letniej.

1. Stan faktyczny:

a) zapotrzebowanie na nowe miejsca wychowania przedszkolnego

Obecnie w gminie Borzytuchom funkcjonuje prowadzone przez Gminę Przedszkole Samorządowe w Borzytuchomiu, które posiada swoje filie w Niedarzyni i Dąbrówce. Na terenie gminy nie funkcjonują inne ośrodki wychowania przedszkolnego ani publiczne ani niepubliczne. W w/w ośrodkach wychowania przedszkolnego Gmina Borzytuchom ma utworzone łącznie 131 miejsc wychowania przedszkolnego, na których edukacją i opieką przedszkolną są aktualnie objęte 131 dzieci, w tym:

Nazwa placówki	Ogólna liczba dziewczynek objętych edukacją przedszkolną na 01.01.2026 r. w przedszkolu			Ogólna liczba chłopców objętych edukacją przedszkolną na 01.01.2026 r. w przedszkolu			Razem liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną na 01.01.2026 r.		
	Z terenu gminy:	Spoza terenu gminy:	Łącznie:	Z terenu gminy:	Spoza terenu gminy:	Łącznie:	Z terenu gminy:	Spoza terenu gminy:	Łącznie:
Przedszkole Samorządowe w Borzytuchomiu, ul. Ogrodowa 4 77-141 Borzytuchom	51	-	51	38	-	38	89	-	89
Filia Przedszkola w Dąbrówce, Dąbrówka 21, 77-100 Bytów	9	-	9	9	-	9	18	-	18
Filia Przedszkola w Niedarzynie, Niedarzyno 21B, 77-141 Borzytuchom	8	-	8	16	-	16	24	-	24
łącznie:	68	-	68	63	-	63	131	-	131

W/w dane pokazują, że wszystkie istniejące w gminie Borzytuchom miejsca wychowania przedszkolnego są zajęte. Chcąc zweryfikować, czy istniejące miejsca zaspokajają aktualne potrzeby lokalnej społeczności w kontekście dostępu do powszechnej edukacji przedszkolnej, a także te potrzeby w perspektywie trzyletniej potrzeby dokonano analizy liczby urodzeń w latach 2019-2025 osób mających stałe lub tymczasowe miejsce zameldowania w gminie Borzytuchom.

Zapotrzebowanie na dzień:	Ogółem liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat) na wskazany dzień ¹ :	Mężczyźni	Kobiety
01.09.2025 r.	214 ²	109	105
01.09.2026 r.	195 ³	98	97
01.09.2027 r.	201 ⁴	111	90
01.09.2028 r.	184 ⁵	92	91

¹ Opracowane na podstawie liczby urodzonych osób zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w gminie Borzytuchom w okresie 2019-2025.

² Liczba dzieci urodzonych w latach 2019-2022 zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w gminie Borzytuchom.

³ Liczba dzieci urodzonych w latach 2020-2023 zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w gminie Borzytuchom.

⁴ Liczba dzieci urodzonych w latach 2021-2024 zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w gminie Borzytuchom.

⁵ Liczba dzieci urodzona w latach 2022-2025 zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w gminie Borzytuchom.

Mając na uwadze powyższe dane należy stwierdzić, że obecna liczba miejsc wychowania przedszkolnego jest niewystarczająca do zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności występujących obecnie, jak i w perspektywie trzyletniej, tj.

- na dzień 01.09.2025 r. liczba miejsc wychowania przedszkolnego była niższa niż liczba dzieci w wieku przedszkolnym o 83 (tj. miejsca pokrywają zaledwie 61% potrzeb);
- na dzień 01.09.2026 r. liczba miejsc wychowania przedszkolnego będzie niższa niż liczba dzieci w wieku przedszkolnym o 64 (tj. miejsca pokrywają zaledwie 67% potrzeb);
- na dzień 01.09.2027 r. liczba miejsc wychowania przedszkolnego będzie niższa niż liczba dzieci w wieku przedszkolnym o 70 (tj. miejsca pokrywają zaledwie 65 % potrzeb);
- na dzień 01.09.2028 r. liczba miejsc wychowania przedszkolnego będzie niższa niż liczba dzieci w wieku przedszkolnym o 53 (tj. miejsca pokrywają zaledwie 71% potrzeb).

Powyższa sytuacja jest wynikiem rosnącej na przestrzeni ostatnich lat liczby mieszkańców w gminie Borzytuchom. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców wzrosła o 28,8%.⁶

Rok ⁷	2000	2003	2006	2009	2012	2015	2018	2021	2024
Liczba mieszkańców	2731	2755	2815	2890	3002	3115	3314	3461	3554

Powyższe jest efektem co najmniej trzech następujących czynników:

- dodatniego przyrostu naturalnego na przestrzeni ostatnich lat w gminie Borzytuchom, tj.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Przyrost naturalny⁸	28	21	8	11	18	14	20

Przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł w gminie Borzytuchom w 2024 r. wartość dodatnią wynoszącą 5,6, przy średniej wartości dla województwa pomorskiego minus 2,5 i średniej wartości dla całego kraju minus 4,2.

- wysokiego wskaźnika dzietności ogólnej - współczynnik dzietności ogólnej w gminie Borzytuchom (liczba dzieci, urodzonych przez przeciętną kobietę w ciągu całego okresu rozrodczego 15 - 49 lat) wyniósł w 2024 r. wartość 1,38, przy średniej wartości dla województwa pomorskiego 1,22 i średniej wartości dla całego kraju 1,16. W gminie jest także wyższa niż średnio dla naszego województwa i kraju płodność kobiet (urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku 15-49 lat) – w gminie w 2024 r. wyniosła ona 37,7, przy średniej wartości dla województwa pomorskiego 34,2 i średniej wartości dla całego kraju 31,5.⁹
- lokalizacji Gminy Borzytuchom - graniczy z gminą i miastem Bytów, którego mieszkańcy migrują do gminy Borzytuchom, w której są dostępne dużo tańsze działki budowlane a

⁶ Dane GUS, 31.XII.2024 r., https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#dane-demograficzne

⁷ Dane GUS, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#dane-demograficzne

⁸ Dane GUS, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#dane-demograficzne

⁹ Dane GUS, 31.XII.2024 r., https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#dane-demograficzne

odległość to zaledwie 10 km; liczba zameldowań w ruchu wewnętrznym od roku 2017 znacznie przewyższa liczbę wymeldowań w ruchu wewnętrznym;

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo migracji ludności w gm. Borzytuchom ¹⁰	+54	+48	+37	+31	+57	+74	+20	+63

W/w dane wprost wskazują na niewystarczającą liczbę miejsc wychowania przedszkolnego w gminie Borzytuchom. Obecna liczba miejsc wychowania przedszkolnego istniejących w gminie Borzytuchom jest nieadekwatna do obecnych potrzeb lokalnej społeczności. Powyższe potwierdzają także dane dotyczące liczby dzieci, którym odmówiono przyjęcia na rok szkolny 2025/26 do przedszkoli Gminy Borzytuchom, tj. 11 dzieci, a także liczba dzieci, które ze względu na brak miejsc w gminie Borzytuchom realizuje edukację przedszkolną w przedszkolach poza gminą Borzytuchom – obecnie to 31 dzieci. Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w gminie Borzytuchom wynosi 721, przy średniej dla województwa pomorskiego 921 i kraju 954¹¹.

Niewystarczająca liczba miejsc wychowania przedszkolnego w gminie Borzytuchom będzie występować na terenie gminy co najmniej w perspektywie trzyletniej, co uzasadniają w/w dane. Wskazany deficyt liczby miejsc wychowania przedszkolnego w korelacji do liczby dzieci w wieku przedszkolnym w gminie Borzytuchom wg w/w danych będzie utrzymywać się w latach kolejnych po roku 2026, co jest gwarancją trwałości nowo tworzonych miejsc wychowania przedszkolnego. Sytuacja zapotrzebowania na miejsca wychowania przedszkolnego w perspektywie trzyletniej uzasadnia zatem tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w gminie Borzytuchom i odpowiada na rzeczywiste potrzeby mieszkańców gminy.

W budynkach, w których obecnie działają wskazane placówki przedszkolne nie ma możliwości utworzenie dodatkowych nowych miejsc wychowania przedszkolnego, co rozwiązałoby zdiagnozowany problem. W miejscowości Borzytuchom, gdzie istnieje największy problem z dostępnością miejsc przedszkolnych obecnie wychowanie przedszkolne odbywa się w budynku przy ul. Ogrodowej 4. Jest to budynek, który nie wystarcza już na aktualne potrzeby edukacyjne. W budynku znajdują się 4 sale dydaktyczne o powierzchni 27,2m², 28,5m², 18,5m², 70,3m², a także szatnia, gabinet logopedy, kuchnia, toalety dla dzieci i personelu, kancelaria, piwnica, w której mieści się m.in. kotłownia. Jedna grupa przedszkolna już obecnie realizuje edukację przedszkolną w budynku szkoły, ze względu na zbyt małą liczbę pomieszczeń w budynku przedszkola. Ponadto budynek jest mocno wyeksploatowany i wymaga kapitalnego remontu oraz dostosowania do obecnych wymogów systemu edukacji.

¹⁰ Dane GUS, https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#dane-demograficzne

¹¹ Dane GUS, 31.XII.2024 r., https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#dane-demograficzne

b) zapotrzebowanie na wysokiej jakości edukację i opiekę przedszkolną w placówkach wychowania przedszkolnego, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borzytuchom

Gmina Borzytuchom jest organem prowadzącym Przedszkole Samorządowe w Borzytuchomiu, które posiada swoje filie w Niedarzyni i Dąbrówce, w których obecnie edukacją i opieką przedszkolną jest objętych 131 dzieci, w tym w:

- Przedszkolu Samorządowym w Borzytuchomiu, w którym w 5 grupach edukację przedszkolną realizuje 89 dzieci (51 dziewczynek, 38 chłopców), w tym:
 - Grupa I (3-latki): 12 dziewczynek, 2 chłopców, łącznie 14 dzieci;
 - Grupa II (4-latki): 14 dziewczynek, 7 chłopców, łącznie 21 dzieci;
 - Grupa III (5-latki): 6 dziewczynek, 12 chłopców, łącznie 18 dzieci;
 - Grupa IV (6-latki): 13 dziewczynek, 10 chłopców, łącznie 23 dzieci;
 - Grupa V (6-latki): 6 dziewczynek, 7 chłopców, łącznie 13 dzieci;
- Filii Przedszkola w Dąbrówce, w której w 1 grupie edukację przedszkolną realizuje 24 dzieci (8 dziewczynek, 16 chłopców);
- Filii Przedszkola w Niedarzyni w której w 1 grupie edukację przedszkolną realizuje 18 dzieci (9 dziewczynek, 9 chłopców).

W w/w placówkach przedszkolnych nie są realizowane odpłatne zajęcia ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, a także nie ma lub są w niewystarczającym zakresie zajęcia ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych. Ze względu na przepisy prawa w publicznych placówkach nie mogą odbywać się zajęcia opłacane przez rodziców, nawet jeśli byliby skłonni ponieść taką opłatę. W przedszkolach Gminy Borzytuchom rodzice ponoszą niskie opłaty za realizowanie na rzecz ich dzieci edukacji i opieki przedszkolnej, lecz z drugiej strony ogranicza to możliwość poszerzania oferty edukacyjnej przedszkoli o wysokiej jakości i niezbędne, obecnie do prawidłowego rozwoju dziecka, zajęcia edukacyjne.

Obecnie w w/w placówkach są realizowane wyłącznie:

- zajęcia z języka angielskiego – realizowane w Przedszkolu Samorządowym w Borzytuchomiu w ograniczonym zakresie czasowym – 1 zajęcia w wymiarze 30 min tygodniowo na rzecz każdej z grup;
- zajęcia logopedyczne – realizowane w ograniczonym zakresie czasowym, wyłącznie dla dzieci z wyraźnym wskazaniem terapeutycznym; logopeda jest zatrudniony w Przedszkolu Samorządowym w Borzytuchomiu w wymiarze 8/22 etatu, a w obu filiach przedszkola w wymiarze po 3/22 etatu co jest niewystarczające do obecnych potrzeb;
- zajęcia rewalidacyjne – wyłącznie dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebach kształcenia specjalnego w minimalnym wymiarze czasowym określonym w IPETach, najczęściej 2 godziny tygodniowo;
- wycieczki – najczęściej max. raz w roku finansowane ze środków rodziców;
- wyjazdy do kina - najczęściej max. raz w roku, bilety finansowane ze środków rodziców;
- przedstawienia teatralne - najczęściej max. raz na półroczu finansowane ze środków rodziców.

Kadra w/w placówek prowadzonych przez Gminę Borzytuchom podejmuje różne środki i metody pracy z dziećmi, tak by ich rozwój przebiegał prawidłowo, w tym m.in. realizuje:

- różne programy edukacyjne, w tym projekt "Przytul się do drzewa", "#20 minut dla matematyki", "Czytanie na dywanie", "Paluszkowe Maluchy z Pszczołą Genowefą";
- w ramach ogólnopolskiej kampanii „Cała Polska czyta Dzieciom” zajęcia edukacyjne dot. czytania dzieciom. Akcja ma budować nawyk czytania, wzmacniać więź z dorosłym, rozwijać wyobraźnię, język i inteligencję emocjonalną dzieci;
- zajęcia w ramach projektu Ministerstwa Edukacji Narodowej „Tydzień budowania relacji rówieśniczych”;
- zajęcia w ramach innowacji "Kolorowy świat zmysłów"(polisensoryczne poznawanie świata), w ramach innowacji "Noga, ręka, całe ciało- jak to zrobić by wszystko grało" (polega na wprowadzaniu aktywnej zabawy przy wykorzystaniu wszystkich zmysłów, łączy wrażenia sensoryczne z ruchem, co wymaga zaangażowania całego ciała), w ramach innowacji "Spotkania ze słoniem Feliksem i jego przyjaciółmi" (terapia miofunkcjonalna w przedszkolu, ćwiczenie mięśni twarzy oraz ciała polepszające wymowę dzieci);
- zajęcia w ramach projektu edukacyjnego pt. „W skarbcu Polski”, które rozwijały zainteresowania dotyczących własnej Ojczyzny, umożliwiały dzieciom pozyskiwanie nowych informacji nt. tradycji, zwyczajów charakterystycznych dla poszczególnych regionów Polski, umożliwiały poznawanie bliżej własny kraj, ciekawe miejsca i zabytki.

Niestety przedszkola i kadra pedagogiczna placówek przystępują i realizuje wyłącznie te zajęcia i programy, które nie wiążą się z dodatkowymi kosztami dla przedszkoli, gdyż przedszkola nimi nie dysponuje. Istotnie to ogranicza możliwości wyboru zajęć jakie mogłyby być realizowane w placówkach przedszkolnych.

W każdej z placówek przedszkolnych realizując podstawę programową i wybrane programy kadra nauczycielska dba przede wszystkim o:

- stymulowanie wielokierunkowego i wszechstronnego rozwoju dzieci;
- indywidualne podejście do wychowanka i integrację społeczną dzieci;
- rozwój samodzielności i twórczej aktywności dzieci;
- odkrywanie talentów i rozwój wrażliwości, zainteresowań i zdolności;
- poznawanie rzeczywistości w życzliwej i pełnej akceptacji atmosferze.

Ograniczeniem w podejmowaniu wielu zaplanowanych działań, lub tych które mogłyby zostać zrealizowane w przedszkolach jest czynnik finansowy oraz ubogie wyposażenie przedszkoli w pomoce dydaktyczne do zajęć. W przedszkolach liczba godzin dla specjalistów jest ograniczana do niezbędnego minimum. Brakuje środków finansowych by w siatce zajęć zaplanować większą ilość lub nowe rodzaje zajęć dodatkowych ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych lub wyrównujących szanse edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym. W przedszkolach jest niewystarczająca ilość i różnorodność specjalistycznych pomocy dydaktycznych, które umożliwiłyby prowadzenie efektywnych, interaktywnych i wysokoskutecznych zajęć dodatkowych dla przedszkolaków.

To pierwsze lata życia dziecka decydują o jego dalszym rozwoju. Wysokiej jakości edukacja przedszkolna od najmłodszych lat stymuluje rozwój dziecka, umożliwia zauważenie oraz ewentualne niwelowanie dysharmonii rozwojowych, czy zaniedbań środowiskowych. Umożliwia przekazywanie dzieciom od najmłodszych lat idei uczenia się przez całe życie, której podstawą są kompetencje kluczowe, m.in. takie jak znajomość języków obcych, kompetencje społeczne, czy świadomość kulturowa.

Dzieci z placówek przedszkolnych Gminy Borzytuchom także ze względu na miejsce zamieszkania mają ograniczony kontakt z kulturą wyższą czy centrami edukacyjnymi. Rodzice tych dzieci ze względów finansowych, konieczność dojazdu czy braku świadomości nt. znaczenia kompetencji

kluczowych w późniejszym rozwoju rzadziej niż np. w Trójmieście posyłają dzieci na zajęcia dodatkowe, nie zabierają do teatru, centrów nauki (co potwierdzają wyniki opisanej poniżej ankiety przeprowadzonej wśród rodziców). Dzieci z gminy Borzytuchom mają ograniczony dostęp do wiedzy matematycznej, naukowej czy technicznej, ograniczony dostęp do kultury wyższej, uczestniczą w bardzo ograniczonym zakresie w zajęciach z języków obcych, co w późniejszej edukacji przekłada się na niższe wyniki z egzaminów zewnętrznych sprawdzających wiedzę z kompetencji kluczowych.

Kolejnym wyzwaniem przed jakim stoją obecnie publiczne placówki przedszkolne jest utrzymująca się wysoka liczba dzieci w gminie Borzytuchom posiadających opinie, w tym opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydawane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne. W trzech ostatnich latach szkolnych dzieci z opiniami lub orzeczeniami PPP stanowił śr. 15% wszystkich dzieci uczęszczających do przedszkola, tzn. że co szóste dziecko posiada specjalne potrzeby edukacyjne, potrzebuje zajęć dodatkowych, dodatkowego wsparcia ze strony nauczycieli specjalistów. Niestety ze względu na ograniczone środki finansowe nie wszystkim dzieciom placówki przedszkolne Gminy Borzytuchom są w stanie zapewnić wsparcie adekwatne do ich potrzeb.

Rok szkolny /rodzaj dokumentu / pleć dziecka Przedszkole /oddział przedszkolny	Rok 2023/2024						Rok 2024/2025						Rok 2025/2026 ¹²					
	Opinie o WWR		Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego		Opinie PPP o SPE dziecka inne niż WWR		Opinie o WWR		Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego		Opinie PPP o SPE dziecka inne niż WWR		Opinie o WWR		Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego		Opinie PPP o SPE dziecka inne niż WWR	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Przedszkole Samorządowe w Borzytuchomiu	0	2	0	2	2	9	2	1	1	1	3	4	1	1	0	3	3	7
Filia Przedszkola w Dąbrówce	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3
Filia Przedszkola w Niedarzynie	0	0	0	0	1	2	0	2	0	0	0	3	0	1	0	0	0	1
łącznie:	0	3	0	2	4	12	2	4	1	1	3	10	1	2	0	3	3	11
łącznie:	3	2	16	6	2	13	3	3	14									
łącznie:	21						19						20					

Wszystkie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi już od najmłodszych lat powinny być wspierane poprzez zajęcia dodatkowe, w szczególności ukierunkowane na niwelowanie stwierdzonych nieprawidłowości rozwojowych, czy dysharmonii. Zajęcia wyrównawczo-terapeutyczne stymulują rozwój dziecka, niwelują dysharmonie, jest prowadzona terapia zaburzeń przez co ich realizacja jest niezbędna do prawidłowego rozwoju dzieci i ich dalszego funkcjonowania na kolejnych etapach edukacji. Obecnie w przedszkolach Gminy Borzytuchom zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne są realizowane wyłącznie dla dzieci posiadających opinie o WWR czy orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego - są to zajęcia rewalidacyjne i

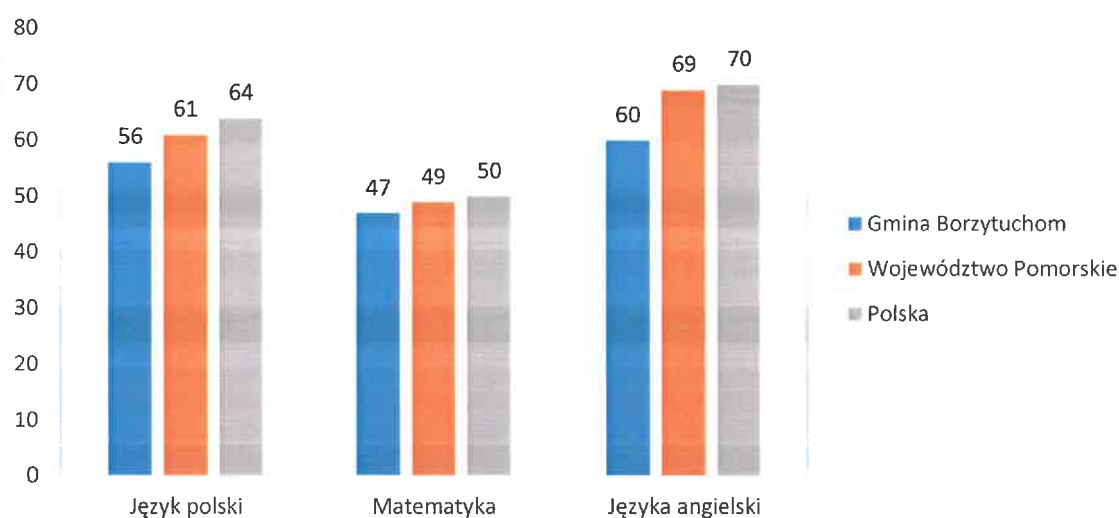
¹² Dane własne.

logopedyczne. Pozostałe dzieci bez w/w orzeczeń czy opinii, a wykazujące trudności obecnie nie mają wsparcia dedykowanego do ich potrzeb czy wsparcia profilaktycznego.

Warto także podkreślić, że do prowadzenia wskazanych zajęć, tak by były one skuteczne niezbędne jest specjalistyczne i nowoczesne wyposażenie. W przedszkolach Gminy Borzytuchom nie ma wystarczającego wyposażenia by objąć wsparciem większą liczbę dzieci lub wprowadzić do programu nauczania nowych rodzajów zajęć czy nowych metod ich prowadzenia. W przedszkolach nie ma obecnie oddzielnych wyspecjalizowanych sal do terapii (wyłącznie pomieszczenia dla logopedy), wystarczającej ilości specjalistycznych pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć wyrównujących szanse edukacyjne dzieci. Należy także pamiętać, że dzieci uczęszczające do placówek przedszkolnych Gminy Borzytuchom to dzieci ze wsi i mają dużo gorszy ze względów komunikacyjnych i finansowych dostęp do terapeutów i specjalistów stymulujących ich rozwój niż dzieci z dużych miast. Ponadto wśród rodziców dzieci z placówek prowadzonych przez Gminę Borzytuchom są osoby o niższym wykształceniu niż średnio w województwie i bez specjalistycznej wiedzy przez co nie zauważają nieprawidłowości w rozwoju swoich dzieci, mowy czy motoryki – często zgłaszane przez nauczycieli komunikaty o konieczności pracy z dzieckiem w domu mówią: "ma jeszcze czas", "jest mały", czy „ja w jego wieku miałem podobnie”.

Ograniczenia w dostępie do zajęć ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych i wyrównujących szanse przekładają się na niskie wyniki z egzaminów zewnętrznych w późniejszej edukacji. W szkołach podstawowych Gminy Borzytuchom wyniki z egzaminów ósmoklasisty ze wszystkich trzech przedmiotów są poniżej średniej wojewódzkiej i krajowej. Należy w tym miejscu podkreślić, że niższe wyniki z egzaminów ósmoklasistów ograniczają wybór dalszego etapu edukacji, co determinuje także późniejszą sytuację tych uczniów na rynku pracy.

Wyniki egzaminu ósmoklasistów z roku szkolnego
2024/2025

W kontekście realizowania edukacji przedszkolnej w placówkach przedszkolnych Gminy Borzytuchom na uwagę zasługują także brak zajęć z preorientacji zawodowej dla dzieci w wieku przedszkolnym w szczególności w kontekście niwelowania stereotypów płciowych w wyborze ścieżek edukacyjnych i zawodowych, a także wspierania przełamywania tych stereotypów - ważną rolę obecnie przy wyborze zawodu i zainteresowań przypisuje się preorientacji zawodowej, której zadaniem na etapie edukacji przedszkolnej jest zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień. W przedszkolu każdy z nas chciał być lekarzem, policjantem, strażakiem czy nauczycielem. Wybieraliśmy te zawody, które znaliśmy albo

wykonywał je ktoś z naszej rodziny. Jak czas pokazał z dziecięcych marzeń niewiele się spełniło. Wybór kierunku edukacji, w tym zawodowej wpływa na całe dorosłe życie człowieka. By dokonany wybór był dobry, odpowiadał predyspozycją danej osoby niezbędne jest realizowanie zajęć z preorientacji zawodowej, której celem będzie zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami, a także kształtowanie w nich postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie w nich zainteresowań i uzdolnień oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń. Powyższe istotne szczególnie mając na uwadze często powielany w rodzinach z gminy Borzytuchom tradycyjny model rodziny, co silnie związane z tradycją i kulturą kaszubską, która jest silnie zakorzeniona na terenie gminy. Na kobietach spoczywa stereotypowa rola opiekuńcza nad dzieckiem, a przekonanie o zakazie wykonywania przez kobiety zawodów uznawanych stereotypowo za męskie lub niewykonywaniu przez mężczyzn zawodów uznawanych stereotypowo za kobiece nadal jest obecne w naszej lokalnej społeczności.

W kontekście przeprowadzania niniejszej diagnozy dokonano również analizy obecnego stanu zatrudnienia nauczycieli w placówkach przedszkolnych Gminy Borzytuchom, w tym nauczycieli specjalistów, a także podejmowane przez nich aktywności w zakresie podnoszenia kwalifikacji lub kompetencji, tak by były dostosowane do potrzeb dzieci objętych edukacją w tym placówkach.

Obecnie w placówkach przedszkolnych Gminy Borzytuchom są zatrudnione następujące osoby w następującym wymiarze czasu pracy:

Przedszkole Samorządowe w Borzytuchomiu

	Zatrudnieni nauczyciele	Liczba osób	Liczba etatów
1.	Nauczyciele wychowania przedszkolnego	6	6
2.	Nauczyciele współorganizujący kształcenie specjalne	1	1
3.	Nauczyciele specjaliści:	3	14/22
A	pedagog	0	0
B	psycholog	1	3/22
C	logopeda	1	8/22
D	pedagog specjalny	1	3/22
E	Inne, jakie: -	0	0
4.	Łącznie nauczyciele – rzeczywista liczba nauczycieli	10	7 i 14/22

Filia Przedszkola w Dąbrówce

	Zatrudnieni nauczyciele	Liczba osób	Liczba etatów
1.	Nauczyciele wychowania przedszkolnego	2	2
2.	Nauczyciele współorganizujący kształcenie specjalne	0	0
3.	Nauczyciele specjaliści:	3	5/22
A	pedagog	0	0
B	psycholog	1	1/22

C	logopeda	1	3/22
D	pedagog specjalny	1	1/22
E	Inne, jakie: -	0	0
4.	łącznie nauczyciele – rzeczywista liczba nauczycieli	5	2 i 5/22

Filia Przedszkola w Niedarzynie

	Zatrudnieni nauczyciele	Liczba osób	Liczba etatów
1.	Nauczyciele wychowania przedszkolnego	2	2
2.	Nauczyciele współorganizujący kształcenie specjalne	0	0
3.	Nauczyciele specjaliści:	3	5/22
A	pedagog	0	0
B	psycholog	1	1/22
C	logopeda	1	3/22
D	pedagog specjalny	1	1/22
E	Inne, jakie: -	0	0
4.	łącznie nauczyciele – rzeczywista liczba nauczycieli	5	2 i 5/22

Należy zwrócić uwagę na zbyt małą liczbę nauczycieli specjalistów zatrudnionych w placówkach. Powyższe negatywnie rzutuje na sytuację dzieci objętych edukacją w tym placówkach – nauczyciele są zatrudnieni w okrojonym wymiarze czasu pracy, a co za tym idzie nie są w stanie zapewnić wszystkim potrzebującym dzieciom wsparcia, odpowiednich zajęć, konsultacji, czy terapii.

Nauczyciele ze wszystkich placówek przedszkolnych Gminy Borzytuchom regularnie biorą udział w szkoleniach i innych formach doskonalenia podnoszących ich kwalifikacji i kompetencje zawodowe. W ostatnich 2 latach szkolnych brali udział w następujących szkoleniach podnoszących kompetencje i kwalifikacje:

- szkolenie Rady Pedagogicznej w roku 2024 - Moduł I Edukacja włączająca, Moduł II Sztuczna inteligencja (finansowane ze środków pracodawcy);
- szkolenie „Akademia GWO”- w roku 2025 „Indywidualizacja pracy w zróżnicowanej klasie” oraz w roku 2024 szkolenie „Dół czy depresja. Profilaktyka zaburzeń nastroju” (finansowane ze środków pracodawcy);
- szkolenie nt. „Edumuzowe inspiracje muzyczno- ruchowe” dla 4 nauczycieli z Przedszkola Samorządowego w Borzytuchomiu, dla 2 nauczycieli z filii w Niedarzynie i 1 nauczyciela z filii w Dąbrowce (finansowane ze środków pracodawcy);
- jedna z nauczycielek z Przedszkola Samorządowego w Borzytuchomiu podjęła i ukończyła w 2025 r. studia podyplomowe z zakresu pedagogiki specjalnej (dofinansowanie do studiów ze środków pracodawcy).

Na etapie sporządzenia niniejszej diagnozy dyrekcja przedszkola nie zgłaszała potrzeb dot. podnoszenia kwalifikacji czy kompetencji nauczycieli w kierunkach spójnych ze zdiagnozowanymi potrzebami dzieci. Gmina Borzytuchom zapewni, w granicach posiadanych funduszy, środki za zaspokojenie wszystkich potrzeb dotyczących doskonalenia zawodowego nauczycieli jakie będą

pojawiać się na przestrzeni najbliższych lat, tak by kadra przedszkola była merytorycznie przygotowana do realizowania edukacji i wsparcia dla dzieci na jak najwyższym poziomie.

c) sytuacja społeczno-gospodarcza na terenie gminy Borzytuchom w korelacji z koniecznością upowszechnienia i wysokiej jakości edukacją przedszkolną

Gmina Borzytuchom to najmniejsza pod względem powierzchni gmina powiatu bytowskiego. Analizując sytuację mieszkańców gminy w porównaniu do przeciętnego mieszkańca województwa pomorskiego i kraju należy stwierdzić, iż ich sytuacja pod wieloma aspektami jest o wiele gorsza, tj. m.in.

I. z punktu widzenia rynku pracy:

- na obszarze gminy Borzytuchom jest wyższa niż średnia dla województwa pomorskiego i kraju stopa bezrobocia, tj. 8,7 %, przy średniej dla województwa pomorskiego 4,6% i kraju 5,1% (dane za 2024 r.).¹³ Obecnie jeszcze gorzej - w listopadzie 2024 r. liczba osób bezrobotnych w gminie wynosiła 108 osób, a w listopadzie 2025 r. już 147 osób.¹⁴
- średnie zarobki mieszkańców w gminie Borzytuchom wynoszą 7424 zł, co stanowi o 14% mniej niż średnia krajowa (8630 zł) i średnia dla województwa pomorskiego (8620 zł)¹⁵. Przedstawione dane rzutują na zamożność mieszkańców gminy, co tym samym wpływa na uczestnictwo dzieci w odpłatnych zajęciach edukacyjnych czy wyrównujących ich szanse edukacyjne, które w kontekście mieszkańców miejscowości wiejskich wiążą się także z czasem i kosztem dojazdu do większych miejscowości, gdzie te zajęcia są realizowane;
- 70% wszystkich bezrobotnych z terenu gminy Borzytuchom stanowią kobiety (103 kobiety na 147 osób bezrobotnych). Ponadto wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytowie jako bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia kobiety stanowią ponad 86% osób (459 kobiet na 531 ogółem)¹⁶. Na dzień 30.11.2025 r. w ewidencji PUP w Bytowie było zarejestrowanych 458 kobiet, które nie powróciły do pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka, co stanowi ponad 28% wszystkich zarejestrowanych kobiet (458 na 1601)¹⁷. Powyższe wskazuje na trudniejszą sytuację zawodową kobiet, ich mniejszą aktywność zawodową, które jest w znacznej części skorelowana z koniecznością opieki nad małymi dziećmi. W tym kontekście zapewnienie powszechnego dostępu do edukacji przedszkolnej jest istotne i może rzutować na zwiększenie aktywności zawodowej mieszkanki gminy Borzytuchom oraz zmniejszenie bezrobocia we wspomnianej grupie.

II. aspekt kulturalno-społeczny:

- gmina Borzytuchom nie posiada dobrze rozwiniętych szlaków komunikacyjnych umożliwiających szybkie, tanie i bezpieczne dotarcie m.in. do stolicy województwa jako centrum życia kulturalnego regionu. Bezpośrednio z gminy, a także z miasta powiatowego Bytów nie ma połączeń kolejowych, a zbiorowy transport osobowy jest również mocno ograniczony. W większości mieszkańcy gminy na własny koszt dojeżdżają do oddalonego o 100 km Trójmiasta. Ze względu na znaczną odległość, koszty i możliwe formy dojazdu niewielu mieszkańców regularnie korzysta z oferty kulturalnej i edukacyjnej Trójmiasta;

¹³ Dane GUS, 31.XII.2024 r., https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#rynek-pracy

¹⁴ Dane za: „Informacja miesięczna o bezrobociu rejestrowanym w powiecie bytowskim”, PUP w Bytowie.

¹⁵ Dane GUS, 31.XII.2024 r., https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#rynek-pracy

¹⁶ Dane za: „Sprawozdanie o rynku pracy za miesiąc listopad 2025 roku”, PUP w Bytowie.

¹⁷ Dane za czerwiec 2023 r., dane za Powiatowym Urzędem Pracy w Bytowie.

- według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 15,4% ludności gminy Borzytuchom posiada wykształcenie wyższe, 2,3% wykształcenie policealne, 10,7% średnie ogólnokształcące, a 18,3% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 28,5% mieszkańców gminy, gimnazjalnym 3,7%, natomiast 17,3% podstawowym ukończonym. 3,9% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa pomorskiego mieszkańcy gminy mają znacznie niższy poziom wykształcenia (w gminie wykształcenie wyższe na 15,4% mieszkańców, przy średniej dla województwa pomorskiego 26,3% i kraju 25,2%). Wśród kobiet mieszkających w gminie Borzytuchom największy odsetek ma wykształcenie wyższe (20,1%) oraz zasadnicze zawodowe (20,1%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (37,3%) oraz średnie zawodowe (18,6%).¹⁸ Ze względu na niższe niż przeciętnie w województwie pomorskim wykształcenia mieszkańców gminy, często nie są oni w stanie dzieciom nieuczęszczającym po przedszkoli przekazać właściwą do ich umiejętności i możliwości wiedzę. Po części nie są nawet świadomi konieczności podejmowania edukacji dzieci od jak najmłodszych lat i nie są w stanie zauważyć ewentualnie występujących dysharmonii rozwojowych. Ponadto często wiedza i umiejętności praktyczne przekazywane dzieciom przez rodziców (ze względu na silne związanie z tradycją Kaszubów) są stereotypowe – rolą dziewczynek jest dbanie o dom i dzieci, a dla chłopców odpowiednia jest praca zawodowa, prace porządkowe wokół domu i na polu;
- graniczy z gminą i miastem Bytów, którego mieszkańcy migrują do gminy Borzytuchom, w której są dostępne dużo tańsze działki budowlane a odległość to zaledwie 10 km; liczba zameldowań w ruchu wewnętrznym od roku 2017 znacznie przewyższa liczbę wymeldowań w ruchu wewnętrznym;
- znaczna liczba mieszkańców gminy Borzytuchom jest przywiązana do kultury, tradycji i języka kaszubskiego.

d) opinia rodziców dzieci objętych edukacją przedszkolną w Przedszkolu Samorządowym w Borzytuchomiu nt. upowszechnienia i jakości edukacji przedszkolnej

Wyżej wskazaną niewystarczającą liczbę miejsc wychowania przedszkolnego oraz potrzebę podniesienia jakości realizowanej edukacji przedszkolnej na terenie gminy Borzytuchom potwierdzają także wyniki ankiety, w której wzięli udział rodzice dzieci z Przedszkola Samorządowego Borzytuchomiu. Ankieta została przeprowadzona w lutym 2026 r. z wykorzystaniem możliwości komunikatora WhatsApp, w której wzięło udział łącznie 49 osób - 46 kobiet, 3 mężczyzn). Otrzymane odpowiedzi na zadane pytania prezentują się następująco:

- Jakie napotyka Państwo bariery w dostępie do zajęć rozwijających/wyrównujących szanse edukacyjne dzieci (pytanie z opcją wyboru kilku odpowiedzi)
 - Wysoka odpłatność za zajęcia – 11 osób (22%)
 - Konieczność dowożenia do innego miasta – 33 osoby (67%)
 - Brak oferty zajęć dodatkowych w Borzytuchomiu – 32 osoby (64%)
 - Inne, jakie? (nie napotykam barier – 2 os. (4%), brak wspierania zdolnych dzieci -1 osoba (2%))

¹⁸ Dane za: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Borzytuchom#edukacja-i-szkolnictwo

- Czy Państwa zdaniem w Przedszkolu jest potrzeba zwiększenia liczby godzin zajęć z języka angielskiego realizowana na rzecz dzieci?
 - Tak – 41 osób (84%)
 - Nie – 8 osób (16%)
- Czy Państwa zdaniem w Przedszkolu jest potrzeba zwiększenia liczby godzin zajęć z logopedą realizowana na rzecz dzieci?
 - Tak – 39 osób (80%)
 - Nie – 10 osób (20%)
- Czy Państwa zdaniem w Przedszkolu jest potrzeba wprowadzenia zajęć z integracji sensorycznej na rzecz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi?
 - Tak – 43 osoby (88%)
 - Nie – 6 osób (12%)
- Czy Państwa zdaniem w Przedszkolu jest potrzeba wprowadzenia dodatkowych zajęć z pedagogiem specjalnym na rzecz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi?
 - Tak – 40 osób (82%)
 - Nie – 9 osób (18%)
- Jak często w ciągu ostatniego roku odwiedzili Państwo ze swoim dzieckiem instytucję edukacyjną (np. Oceanarium, Centrum edukacyjne, Parki naukowo-technologiczne)?
 - Raz – 13 osób (27%)
 - Dwa – 8 osób (16%)
 - Trzy i więcej – 12 osób (24%)
 - Nie odwiedziliśmy – 16 osób (33%)
- Czy w Państwa opinii istnieje potrzeba rozszerzenia oferty przedszkola o nowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe dzieci i wyrównujące ich szanse edukacyjne?
 - Tak – 44 osoby (90%)
 - Nie – 5 osób (10%)
- Czy w Państwa opinii istnieje potrzeba zwiększenia liczby miejsc w przedszkolu w Borzytuchomiu od września 2026 r.?
 - Tak – 42 osoby (86%)
 - Nie – 7 osób (14%)
- Czy za zasadne i adekwatne do potrzeb oceniają Państwo działania Gminy Borzytuchom, która planuje pozyskać środki zewnętrzne na dodatkowe zajęcia dla dzieci w przedszkolu?
 - Tak – 47 osób (96%)
 - Nie – 2 osoby (4%)

Podsumowanie stanu faktycznego

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny dot. upowszechnienia i jakości edukacji przedszkolnej na terenie gminy Borzytuchom obecnie i w perspektywie trzyletniej z uwzględnieniem sytuacji placówek przedszkolnych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borzytuchom należy wysunąć następujące spostrzeżenia:

- 1) na terenie gminy Borzytuchom obecnie istniejąca liczba miejsc wychowania przedszkolnego jest niewystarczająca od zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności w zakresie upowszechnienia edukacji przedszkolnej i równego dostępu do niej. Ponadto po przeanalizowaniu liczby urodzeń dzieci w latach 2020-2025, które w kolejnych latach rozpoczną edukację przedszkolną i wartości przyrostu naturalnego na terenie gminy należy stwierdzić, że obecna liczba miejsc wychowania przedszkolnego nie jest w stanie zaspokoić potrzeb lokalnej społeczności także w perspektywie trzyletniej, także z uwzględnieniem migracji ludności na/z teren gminy. Powyższe istotne w kontekście sytuacji na lokalnym rynku pracy, gdzie znaczną liczbę osób bezrobotnych stanowią kobiety, w tym kobiety pozostające bez pracy posiadające dzieci w wieku do lat 6, dla których czynnikiem niezbędnym do podjęcia zatrudnienia będzie na pewno zapewnienie opieki na dzieckiem w czasie ich pobytu w pracy;
- 2) w placówkach przedszkolnych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borzytuchom występuje niewystarczające wsparcie dzieci w zakresie rozwijania ich kompetencji kluczowych i niwelowania występujących dysharmonii rozwojowych, w szczególności u dzieci z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; powyższe przekłada się na rozwój dzieci, a także niższe wyniki z egzaminów zewnętrznych na dalszych etapach edukacji;
- 3) w placówkach przedszkolnych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borzytuchom nie ma wystarczającego i różnorodnego wyposażenia (pomoce dydaktyczne, sprzęt i oprogramowane) niezbędnego do prowadzenia zajęć rozwijających kompetencje kluczowe u dzieci czy zwiększenia ilości, efektywności i rodzaju zajęć ukierunkowanych na niwelowanie występujących dysharmonii rozwojowych;
- 4) w placówkach przedszkolnych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borzytuchom, zauważono potrzebę niwelowania stereotypowego postrzegania zawodów jako kobiecych i męskich w ramach preorientacji zawodowej, której celem będzie także poszerzenie wiedzy dzieci nt. istniejących zawodów i ich zainteresowań w tym kontekście, co w przyszłości wpłynie na dokonywane przez nich wybory zawodowe.

2. Propozycja działań, jakie mogą zostać podjęte w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy i potrzeby w zakresie upowszechnienia i zapewnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w placówkach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Borzytuchom

a) Trwałe zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego w placówkach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Borzytuchom

Władze Gminy Borzytuchom na etapie sporządzania niniejszej diagnozy skontaktowały się z rodzicami dzieci z gminy Borzytuchom, które na dzień 01.09.2026 r. będą w wieku przedszkolnym, a obecnie nie uczęszczają do przedszkoli na terenie gminy z zapytaniem o chęć zapisania dziecka do przedszkola w miejscowości Borzytuchom. Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że na dzień 01.09.2026 r. (rok szkolny 2026/27) realne i rzeczywiste potrzeby dot. utworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego dotyczą 25 dzieci (dla tylu dzieci zabrakłoby miejsca w przedszkolach

w gminie Borzytuchom, gdyby nowe miejsca nie powstały). Tym samym na dzień sporządzania niniejszej diagnozy należy wskazać konieczność utworzenia od 01.09.2026 r. 25 nowych miejsc wychowania przedszkolnego w Przedszkolu Samorządowym w Borzytuchomiu.

Gmina Borzytuchom w odpowiedzi na obserwowaną od kilku lat potrzebę zwiększenia liczby miejsc w placówkach przedszkolnych, a także poprawy warunków edukacji w tych placówkach złożyła wnioski o dofinansowanie inwestycji dotyczącej budowy nowego budynku z poznaczeniem na cele przedszkolno-żłobkowe. W sierpniu 2024 r. rozpoczęła się wskazana inwestycja, na którą Gmina otrzymała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych nr Edycja8/2023/725/PolskiŁad. Odbiór inwestycji nastąpił w lutym 2026 r. W nowopowstałym budynku zaplanowano m.in. sale przedszkolne, szatnię, pomieszczenia gospodarcze, socjalne, pomieszczenia higieniczno-sanitarne, pokój nauczycielski, pomieszczenia logopedy/pedagoga specjalnego i do integracji sensorycznej oraz pozostałe niezbędne do funkcjonowania żłobko-przedszkola, w tym kuchnię. Wskazana inwestycja umożliwi objęcie wsparciem w formie edukacji i wychowania przedszkolnego większej liczby dzieci w ramach nowych miejsc wychowania przedszkolnego.

Na potrzeby utworzenia zaplanowanych 25 nowych miejsc wychowania przedszkolnego wskazany nowopowstały budynek przedszkolny należy wyposażać co najmniej w:

- meble i tablicę suchościeralną do sali przedszkolnej, w której edukacją i opieką przedszkolną będą objęte dzieci z nowo utworzonych miejsc;
- zabawki, gry, puzzle, pomoce dydaktyczne, plastikowe pudła z pokrywkami na te zabawki i pomoce na potrzeby prowadzenia opieki i edukacji przedszkolnej na rzecz dzieci z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego;
- projektor oraz ekran do projektora do sali przedszkolnej;
- magiczny dywan wraz ze statywem i wskaźnikami na potrzeby edukacji i wychowania przedszkolnego na potrzeby nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego;
- tablice korkowe do wywieszania ogłoszeń dla dzieci i rodziców z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego;
- ścianki moderacyjne na kółkach w celu wywieszania prac dzieci z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego;
- kanapę na korytarz na potrzeby dzieci ubierających się do wyjścia/wejścia z budynku przedszkola/jako miejsce poczekalni dla rodziców;
- naczynia i sztućce dla dzieci z nowo tworzonych miejsc wychowania przedszkolnego niezbędne do spożywania posiłków;
- dodatkowy sprzęt AGD do kuchni i dodatkowe garnki, patelnie, blachy, chochle, tarki, deski, noże i inne akcesoria niezbędne do przygotowywania posiłków dla dzieci z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego;
- narzędzia do sprzątania na potrzeby nowoutworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym odkurzacz, parownicę do dezynfekcji, narzędzia do sprzątania (m.in. miotły, zmiotki, szufelki, mopy), myjkę do okien oraz szorowarkę do podłóg;
- zestaw tablic do pisania kredą;
- urządzenie wielofunkcyjne na potrzeby wydruku i powielania materiałów dla dzieci objętych edukacją przedszkolną w ramach nowo utworzonych miejsc;
- i inne o ile okażą się niezbędne do zapewnienia odpowiednich warunków do realizowania opieki i edukacji przedszkolnej dla dzieci objętych edukacją przedszkolną w ramach nowo utworzonych miejsc.

b) Objęcie dzieci dodatkowymi zajęciami umożliwiającymi rozwój kompetencji kluczowych, niwelowanie dysharmonii rozwojowych oraz odpowiadającymi na aktualne potrzeby dzieci i wyzwania systemu edukacji

Nikogo nie trzeba chyba przekonywać jak intensywnie rozwija się dziecko w pierwszych latach swojego życia. Jest to okres, podczas którego m.in. kształtuje się szereg możliwości fizycznych, intelektualnych i społecznych. Proces edukacji przedszkolnej dziecka zakłada realizację zadań, których efektem będzie rozwój jego samodzielności poznawczej, spontaniczności, dociekliwości, wewnętrznej motywacji do uczenia się, chęci odkrywania świata, wytrwałości w realizowaniu zadań, twórczości itp. Edukacja przedszkolna pozwala także na zauważenie i niwelowanie deficytów rozwojowych u dzieci. Praca indywidualna z dzieckiem tego wymagającym jest tak wpleciona w jego pobyt w przedszkolu, że żadne z dzieci tego nie zauważa, a przez to dziecko nie czuje się gorsze od innych.

Mając na uwadze chęć wspierania rozwoju kompetencji kluczowych oraz niwelowanie dysharmonii rozwojowych występujących u dzieci w wieku przedszkolnym z gminy Borzytuchom, w tym realizowanych w urozmaiconych formach, po przeanalizowaniu potrzeb zgłaszanych przez grono pedagogiczne i dyrekcję placówek przedszkolnych oraz rodziców tych dzieci za konieczne uznano realizowanie m.in. następujących form wsparcia:

- I. zajęcia ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych u dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie stwierdzonych deficytów, w tym zajęcia logopedyczne, z integracji sensorycznej, oraz wsparcie i zajęcia wyrównawcze/WWR/korekcyjno-kompensacyjne realizowane przez pedagoga specjalnego – zajęcia w każdym z przedszkoli czy oddziałów przedszkolnych powinny być realizowane w innym wymiarze i w różnych formach, określonych adekwatnie do potrzeb dzieci. Na potrzeby zajęć należy zapewnić niezbędne specjalistyczne wyposażenie w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć;
- II. wsparcie ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, w tym z zakresu znajomości języków obcych, matematyki, informatyki, przyrody, ekspresji kulturalnej realizowane w budynku przedszkola jak i poza nim, realizowane w formie tradycyjnych zajęć lub w formach atrakcyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym (np. przedstawień czy wyjazdów), z wykorzystaniem nowoczesnych pomocy dydaktycznych;
- III. wsparcie ukierunkowane na preorientację zawodową u dzieci w wieku przedszkolnym, której celem będzie zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, a także umożliwienie dzieciom poznanie wielu zawodów, w tym męskich wykonywanych przez kobiety i tych kobiecych wykonywanych przez mężczyzn; mając na uwadze wiek przedszkolny dzieci wsparcie powinno być realizowane w formach atrakcyjnych dla dzieci wg ustalonego programu oraz w formach angażujących dzieci;

Do prowadzenia w/w zajęć mając na uwadze wysoką jakość edukacji niezbędny jest zakup wyposażenia specjalistycznego niezbędnego do prowadzenia w/w wsparcia i zajęć, w tym przede wszystkim takie pomoce dydaktyczne jak:

- dodatkowe pomoce dydaktyczne do zajęć z języka angielskiego - umożliwią prowadzenie zajęć w urozmaicony sposób tym samym dotykając różnych zagadnień z danej dziedziny, co wpłynie pozytywnie na efektywność zajęć i zaangażowanie dzieci;
- dodatkowe pomoce dydaktyczne i oprogramowanie specjalistyczne do zajęć logopedycznych – dzieci posiadają różne wady wymowy - jedne nie wymawiają s, inne k, a jeszcze inne z, a zatem przedszkole musi dysponować różnorodnymi pomocami adekwatnie do dysfunkcji dzieci; zakup dodatkowych pomocy i oprogramowania specjalistycznego umożliwi prowadzenie efektywnych zajęć terapeutycznych, gdyż wspomagają one terapię logopedyczną, rozwijają percepcję słuchową, prawidłową intonację i modulację głosu, uczą

prawidłowej artykulacji i rozróżniania głosek, pozwalają na opanowanie poszczególnych pojęć językowych, korzystnie wpływają na rozwój funkcji językowych;

- dodatkowe pomoce dydaktyczne do zajęć z integracji sensorycznej - umożliwią prowadzenie zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych pomocy w sposób bardziej urozmaicony i efektywny;
- programy multimedialne na potrzeby zajęć i wsparcia prowadzonych przez pedagoga specjalnego – ułatwią organizację działań interwencyjnych, profilaktycznych oraz rozwojowych, umożliwią wielowymiarowe wsparcie dzieci mających w przedszkolu takie trudności jak: trudności z rozumieniem dłuższych wypowiedzi, trudności w rozumieniu mowy w hałasie, trudności w lokalizacji źródła dźwięku, problemy z koncentracją, trudności w nauce czytania, nadwrażliwość słuchowa i inne wynikające ze specjalnych potrzeb edukacyjnych dziecka.

Podsumowanie:

Niniejsza diagnoza została opracowana w celu zidentyfikowania bieżących i prognozowanych potrzeb dotyczących zapotrzebowania na usługi edukacji przedszkolnej w gminie Borzytuchom w perspektywie 3-letniej z uwzględnieniem potrzeb i potencjału przedszkoli Gminy Borzytuchom. Wskazane w niej zidentyfikowane wyzwania, problemy i potrzeby będą podstawą do sporządzenia wniosku o dofinansowanie mającego na celu upowszechnienie i podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w placówkach przedszkolnych Gminy Borzytuchom, który zostanie złożony w odpowiedzi na konkursu nr FEPM.05.07-IZ.00-001/25 w ramach Działania 5.7 Edukacja przedszkolna programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Sporządzony wniosek będzie odpowiadał na potrzeby edukacji przedszkolnej wskazane w niniejszym dokumencie.

WÓJT

inż. Jarosław Garbicz